

Kapitány Máté

MÁR MEGINT EGY

[A HONOLULU-STAR REGGEL INDUL]

2023-05-01 | A HONOLULU-STAR REGGEL INDUL, NOVELLA

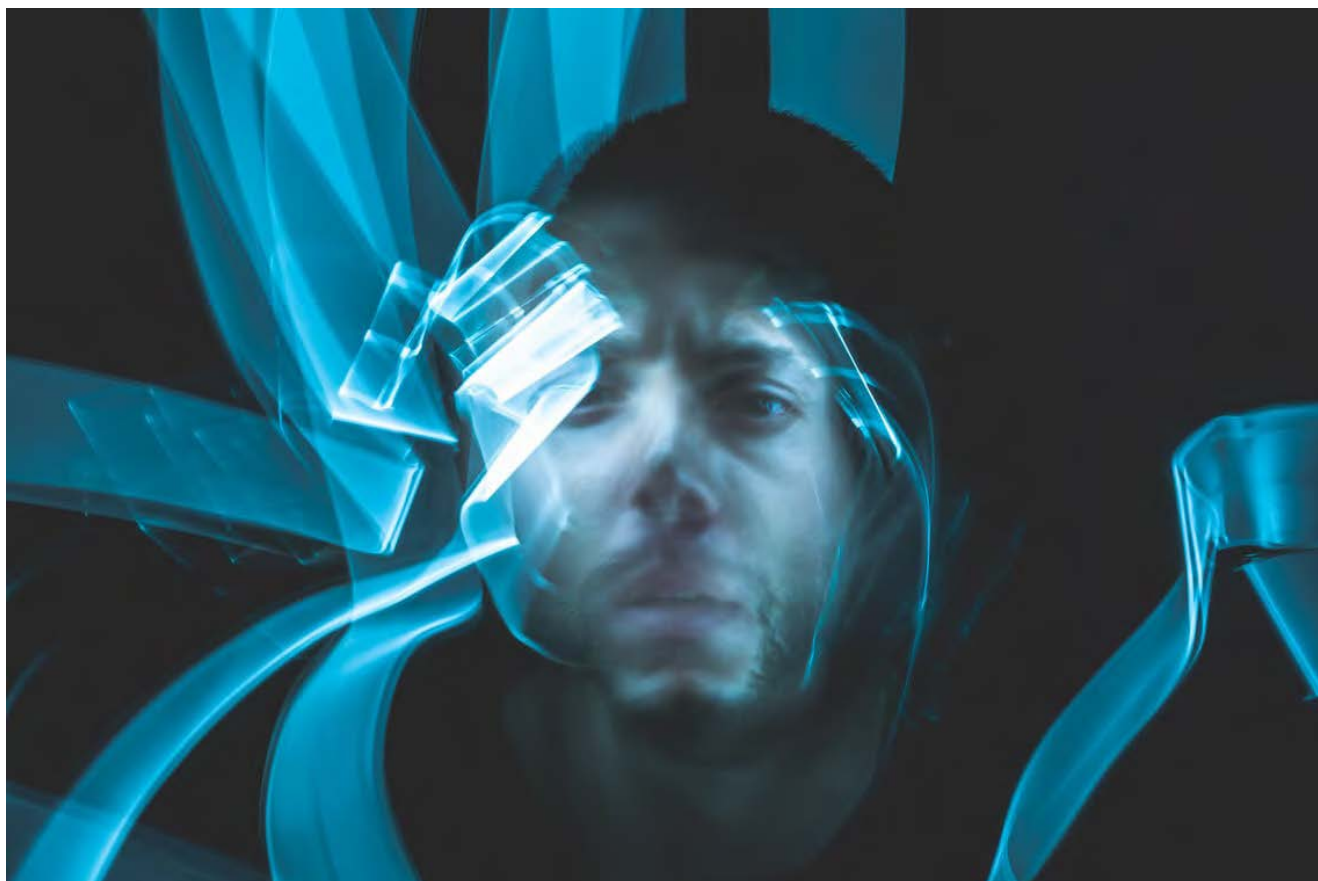
Ahogy meghallom a távoli fűjtatást, rögtön tudom, ez csakis a kocsmáros lehet. Kikászálódok az ágyból, amit épphogy csak meglangyosítani sikerült, belelépek a papucsba, azzal kicsoszogok a konyhába. Fényt gyújtok a petróleumlámpában, végigsimítok ónozott fogantyúján, ez a mozdulat mindig megnyugtat, szeretem, ha valaminek simább a tapintása, mint az emberi testnek. A vákuumkannában felfőzöm

a kávé, kitöltöm a horpadt fémcsészébe, és leülök az asztalhoz. A fújtatás mellett most már azt a nyivákoló, csörömpölő hangot is hallom. Már megint az ócska triciklijén jön ez a barom, gondolom, miközben megfújom a kávé. Az asztalon kiterítve az újság, most belenézni sincs kedvem. Hörpintgetem a forró kávé, valamelyest felélénkít, az iménti álom már úgyis elszállt tudatomból. Egy nagy döndülés, és szentségelés. A kocsmáros átzuhant a triciklin. Három, kettő, egy..., számolok vissza magamban. Mindjárt jön az untig ismert dörömbölés. Így is van, durr-durr-durr, mintha vezényszóra. Felhajtom a maradék kávé is, megdörzsölöm a szememet, ajtót nyitok. Doktor, doktor, hadarja a melák, azonnal, gyorsan, már megint egy! Jó estét, köszönök nyugodt hangon, hátha tanul némi illemet, bár lehet, hogy ezt is csak el kellene engedni, mint annyi mást, itt, a kikötői világban. Intek neki, hogy egy pillanatra foglaljon helyet, amíg visszavedlem nappali öltözetbe. Utoljára a keménykalap, annak is végigsimítok a karimáján. Az ívelt, kemény perem azt a benyomást kelti, hogy van még rend, van még szabályszerűség a Földön. A kocsmáros dobol a lábával, úgy kémeleli a szobát, mintha először ülne itt. A pályám elején még átragadt volna rám a drabális állapot feszültsége, zavart volna a lábdobogás sürgető üteme, a tág orrlíkek szuszogása. Most csak arra készítek, hogy még komótosabban öltsem magamra kabátomat. Mehetünk, jelentem ki csendesen, mikor már elég vörös a feje az idegtől. A kocsmáros felpattan, szinte félrelök az ajtóban, úgy ugrik vissza a triciklire. Menjen csak, bátorítom, gyors léptű vagyok, hamar utolérem majd. Úgy tapossa a pedált, mintha neki kellene életet mentenie.

orvost azért mégsem ölnek

Több útvonalon is eljuthatok a kocsmába. A leghosszabbat választom. A tenger felől hideg, sós fuvallat tolul végig az utcán, egy pillanatra félresöpörve még a sikátorokból áradó szarszagot is. Elhaladok a félkarú Ahmed El Sayed Ibrahim órásmester boltja mellett, felnyúlva elérem az ovális cégért, finoman megpaskolom, mintha ló oldalát veregetném. Éjjel van, aki ilyenkor még az utcán lófrál, az vagy veszélyes vagy veszélyesen hülye. Mondanám, hogy orvost azért mégsem ölnek, már csak saját érdekből sem, de az itteni matrózok, kurvapecérek, zsupások, hímrinygók és egyéb sötét alakok meghatározott jövő nélkül élnek, magasról tesznek hát tetteik

következményeire. Nemrégiben épp a kocsmában zsigereltek ki egy kollégát. A lóvasút sínein haladok tovább. Lepillantva elképzelem, hogy talpamra végtelen síléceket rögzítettem, azokon suhanok a borzongató éjszakában. Aztán lefordulok, a kikötő felé, nemsokára a Viktória szökőkút mellett ballagok el. A királynő félembrenyi szobra magasan fölöttem árválkodik, hátát a tengernek veti, Port Said első számú képeslap portréjává avanszálva. Mikor idekerültem, és szüleim levélben faggattak mindennapjaimról, én is a szökőkútról készült fotóval igyekeztem abba az illúzióba ringatni őket, hogy valami kulturált helyen viszem a praxist. Vissza a főutcára. Ezen a szakaszon lépten-nyomon cigarettaboltok, úgy sorakoznak egymás mellett, mint a szuvas fogak az egyiptomi birkapásztorok szájában, akik olykor felbukkannak itt a kikötőben, könnyű örömeikért, de végül mindig megriadnak a forgatag beláthatatlan erejétől, és némi csalódott bámészkodást követően visszafutnak a nyáj melegébe. A kihalt főutca most egyszerre megnyugtató és lidérces hangulatú. Az egyik cigarettauzlet lépcsőjén mozdulatlan férfi hever. Morzsányi megmaradt kötelességtudatomtól vezérelve lépek csak oda hozzá, hogy ellenőrizzem pulzusát. A reggelt megéri. Más nem érdekel.

A kocsmá már csak egy saroknyira van. Nem, nincs több kitérő. Vajon ezúttal mivel nézek szembe? Szétroncsolt koponyával, melynek szilánkjait egyenként kell kihúzkodnom a vértől ragacsos hajszálak közül? Helyéről kiütött szemgolyóval, mely a látóidegtől elszakadva az örök homályban csüng? Ripityára szakadt állkapoccsal, pozdorjává forgácsolt orrcsonttal, felhasadt szájjal, leharapott füllel? Vérömlennyel, spirális lábszárcsonttöréssel, légcsőrepedéssel? Odabentről meleg, hívogató fény borul ki az utca sötétjére és tócsába gyűlik a bejáratnál. Már-már bennem is megjelenik valami vágyakozásféle: bemegyek és csak hagyom beszippantani magam a ködbe, amiben a kocsmatöltelékek éjjeleik nagy részében botorkálnak, nem foglalkozva a gazdasági válsággal, az aggasztó külpolitikai hírekkel, feleségük szomorúságával, szeretőjük hűtlenségével, elhanyagolt, zsugorfejű gyermekeik fejlődési rendellenességeivel, az ágyékukban tomboló megannyi nemibajjal, saját otthontalanságukkal. Jó volna, legalább egyszer, elmerülni ebben a langyos mocsárban, és csak vedelni, ütni, vedelni, dugni, amíg a szememre hullt fátyol elég sűrűvé nem fonódik, hogy egy kolléga fejcsóválva megállapítsa az exitus időpontját. De nem. Én nem tehetem meg. Valakinek a ködön kívül is kell maradnia. Talán ha akarnám, se tudnék így létezni. Túl erősek a fékek, amik visszatartják ösztöneim robbanásait. Meg vagyok kötve. Végül is majdnem mindegy a miért. Megszorítom kopott bőrtáskám fogantyúját. Tömör, alig nyomódik össze markomban. Halovány erő járja át testem. Gyerünk. Benyitok.

az erőszaktól merevedik

Fejbe kólint a testek párájából, a részeg klimpírozás és dajdajozás zajából, a vastag füsttől tompa fényekből, a verejték, hányás, fing és böfögés szagából kevert elegy, ami úgy kavarog odabent, mint egy lázas látomás. Hamar észreveszem a kocsmárost. A csapos mellett ül, a pultra könyökölve, és neheztelő pofával várja, hogy odaérjek. Számonkérni nem mer, én azért jóindulatú mosolyt erőltetek arcomra, és ekképpen exkuzálom magam: uraim, értsék meg, az egyik cigarettabolt lépcsőjén életet mentettem, ezért kicsivel később tudtam csak idejutni. No, mutassák, hol a kedves kuncsaft! A kocsmáros és a csapos zavartan összenéz, néhány szemvillantással lerendezik, melyikük legyen a szószóló. Khm, köszörüli meg torkát a kocsmáros, az

illető már odébb állt. Leülök melléjük, felvonom szemöldököm. A padlón még ott van a jókora vérfolt. A kocsmáros tanácstalanul pillant a csaposra, aztán újra felém fordul. De... nincs akkora baj, folytatja, mintegy önmagát bátorítva, hasznos tanáccsal láttam el az illetőt. Őszinte érdeklődéssel nézek rá. Miféle tanáccsal, ha szabad megtudnom? A kocsmáros megvakarja borostás tokáját. Hát... mondtam neki, hogy a kihúzott kés helyére egy másikat kell betolni, tudja... hogy... tudja, mint egy dugasz, ami nem engedi, hogy a vér kifolyjon, így valahogy... Azzal, mert szemem döbbent kerekedését nyilván értetlenségnek véli, megfogja a rongyot, amivel a csapos a pultot szokta törölgetni, és alaposan belegyömöszöli az egyik korsóba, majd fejfelé fordítja, nem titkolt büszkeséggel prezentálva, hogy a korsó alján lötyögő sör nem csöpög ki a földre. A csapos bőszen bólogat, valaki mellettem horkantva felröhög, és nagyot tapsol elégedettségében. Oldalra pillantok. Tagbaszakadt matróz ül jobbomon, valóságos monstrum, aljas tekintetű, roppant vállú, az a fajta, aki kizárólag az erőszaktól merevedik. Bárszékét nagy csikorgással közelebb húzza, egészen nekem nyomódik, nyakamon érzem forró leheletét. Igyekszem nem foglalkozni vele, a gyomromban fészkelő rossz érzés ellenére sem. Visszafordulok hát a kocsmároshoz, és nyugalmamat megőrizve újabb kérdést intézek hozzá. Ugye, most csak viccel, ember? A kocsmáros krákol, segélykérően figyeli a csapost. Amaz derék cimborának bizonyul, átveszi a szót szorult helyzetbe került társától. Doktor, az a szállásmester, mert azt szúrták meg, azzal a legénnyel lépett le, aki hátba döfte, ráadásul végül a kést is kihúzta belőle, és másikat nem helyezett el benne. Ebből is látszik, hogy nem volt akkora a baj, de persze azért maga is igyekezhetett volna kicsit jobban, hogy előbb idejusson. Aha, tűnődöm magamban, a csapos tehát úgy döntött, védekezés gyanánt támadásba lendül. Nem mintha csodálkoznék. Ezek a primitív tahók máshoz sem értenek. Kifogynak az érvekből, előveszik hát a dühüket. Máskor talán annyiban hagynám, jó éjszakát kívánnék, és sietnék haza, hogy legalább pirkadatig aludjak még egy keveset, de most felpisztáltak valami különös indulatot. Ne haragudjon, kedves uram, mondom akkor a csaposnak, jól értem tehát, hogy ahelyett, hogy érkezésemig itt marasztalta volna a hátba szúrt szállásmestert, maga hagyta elmenni egy nyílt sebbel, és éppen azzal az emberrel, aki megkéselte őt? A csapos éppen válaszolna, de a jobbomon ülő bivaly megelőzi. Te ezt sosem érted meg, nagyokos, nem vagy közülünk való. Kellemetlen, érdes hangja úgy hatol az ember lelkébe, mint valami

recés penge, ám ennél is rémisztőbb a mohóság, amit fénytelen szemében fedezek fel. Igen, szinte éhezi a baljós pillanatot, ami felé a beszélgetést tereli, méghozzá rohamléptekkel, melynek első mozzanataként a hivatásom tekintélye által nyújtott csekélyke védőfalat bontja le azzal, hogy tegezve szólít meg, és nagyokosnak hív. Magam előtt titkolnám leginkább: jeges félelem mar szívembe. A csaposra és a kocsmárosra tekintek. Hátha helyre teszik helyettem ezt a förtelmes matrózt, megelőzve, hogy nekem kelljen szembeszállnom vele. Hátha maradt még bennük annyi hála, vagy legalábbis észszerűség, hogy megvédenek, ezáltal biztosítva további szolgálataimat. Csalódnom kell. A két jómadár helyeslően bólogat, láthatóan örülnek a kialakult helyzetnek. Itt már öltek orvost is... Néhány pillanatra minden más gondolatot kiszorít fejemből ez a néhány szó. A monstrum foghíjas vigyorra húzza cserepes száját. Még közelebb húzódik, szinte kibillent egyensúlyomból, meg kell kapaszkodjak a pultba, hogy ne essek le a székemről. Lehunyom szememet. Mit keresek én még itt? Hisz ellátni nem kell senkit, jelenlétem az első perctől okafogyott. Csak lekászálódok a székről, büszkeséget mímelve elköszönök, lassan, igaz, remegő lábbal, de méltóságom látszatát fenntartva kivonulok a kocsmából, és majd odakint, ahol már senki sem lát, szabadon engedem testemet, hadd repüljön át a tengerszagú éjszakán. De ezzel egyidőben eszembe jut az a rengeteg kínkeserves év az orvosi egyetemen, szüleim büszkesége, hogy fiúkból doktor lett, a megmentettek mosolya, a tudat, hogy ebben a gázságtól és végtelen ostobaságtól terhelt világban addig pislákolhat az értelem fénye, amíg valaki még óvja a kihunyástól. Kinyitom szemem, és belebámulok a lélektelen kútba, ami igyekszik elnyelni bátorságomat, tisztességemet, a mások iránti felelősség utolsó morzsáit, belebámulok, és bár akadozva, de megszólalok. Nem, valóban nem vagyok önök közül való. És nem áll szándékomban változtatni ezen. A vigyor összehúzódik, mint ahogyan a var rántja kisebbre a gyógyuló sebet. Mit mondtál, hombre, hallom a hangot, mely újabb és újabb rétegeket hánt le vékonyodó akaratomról. A csapos, a kocsmáros és mind a többi mozdulatlanra dermed. És mintha el is csendesedne a kocsmá. Haza akarok menni, szól bennem egy gyámoltalan emlék. Ismét lehunyom szemem. Az ágyamat látom, még langyos, érzem, ahogyan végigsimítok a ránctalanra húzott lepedőn. Csak feküdni akarok, nem törődve a következő nappal.

Mikor kinyitom szemem, döbbenet veszem észre, hogy a kocsmá egészen üres. Csak én ülök benne, és mellettem a rettenetes matróz. Most szinte meleg a tekintete, és a hangjában valami figyelmesség csendül. Hogy csináljuk, kérdezi, a keze ökölbe szorítva. Odakint hajnalodik. A hajók nemsokára elszakadnak a parttól. Talán, ha mégis közéjük tartoznék, gondolom ekkor, bárhogyan is ütlegelne a matróz, rám is érvényessé válnának e világ groteszk szabályai, és túlélném. Igen, csak ennyi kellene, feladni az utolsó elveket is. Mindenki megértené.

kép | shutterstock.com